

Ljubljane poflala, fim mnogoterokrat, po manj in vezh fmetane, ostarane in nove molshe fkuflil. Perva fkuflhnja, ki fmo fhéft funtov froviga mafla ftorili, je zelo uro terpela — fizer pa fo pol dneva ume-tali, de jim je pot po obrasi tekél; druge pota fe je umedlo v pol uri, v dvajsetih, petnajstih in zelo v defetih minutah.

Dal fim jo po predkladu ali mufltru pinjo ne-kimu kolarju v Šhofhtanj (Schönstein im Schall-thale) narediti, ki je fhe lizhnejfhi od predklada, in prav dobro isrekuje. Pokróv ima is zeliga in kembelj manjfhhi, ki je s fvinzam saljit. Vzheraj 3. Šufhza fmo jo po poldanfhini boshji flushbi v fhohi pofkufili. Bilo je vezh ko ofemdefet oféb — malih in velikih — vkupej sbranih. Pinja je vfa-kerimu dopadla, in zhudilo fe je vse, ki v ofmih minutah dve fhtruži froviga mafla is pinje fe per-valite. Vezh kolarjov in misarjov je pinjo she ogled-valo, ki fo pri njih pinje vdinjane. Dopadil mi je fklep fhtrih fofedov, fi pinjo fkup omifliti. Naj jih vafi pofnemajo!

Per tej perloshnofti fmo tudi pofkufili na zhefki kolovrat prefti. Profil fim is blishniga terga s Ve-lenja (Wöllann) nekiga Zheha, ki je tam oshenjen, gofpoda Karl Weidlicha, priti, de je kasal s zhe-fkim kolovratam prefti in obnafhati fe. Vezh prediz je pofkufhalo prefti; pa bolji prediza, ko je bila, flabeji ji je fhlo od rok. Po navadi fo kolo hitro gonile, nit pa med perftmi fukale in perdershovale, in kir tak kolovrat naglo vlézhe, fe je nit rozhno fkrotizhila ali pa vtergala. Sdi se mi zhefki ko-lovrat, kakor mali fvojoglavni, oshertni otrozi, ki jefti sazhno; ako se jim urno shliza sa shlizo jedi ne da, krizhijo, ali pa vezh jefti nezhejo.

Mamike in tetike tudi nimajo sadofti poterpesh-ljivofti, na ftaroft fe kaj koriftniga nauzhiti. Naj oftanejo tedaj pri ftarih kefnik kolovratih, kir fe loshej pufti pri njih predenju sadremati, in naj hod-nik sa plahte in shakle predejo. — Devizhize fo kolo bolj pomalim gonile predivo urno v nit poda-jale, ne perdershavalje in fukale, fo fe bolj fka-sale. Upanje imajo, ako se jim fhe ene krati po-kashe, v kratkim na zhefki kolovrat prefti fe na-vaditi. *) Moja shena je fklenila, ene dni h Zhehu v uk iti, in potem deklize bres plazhila prefti va-diti. Tudi fim obljudil deklizi, ktera se nar hitrejfhhi in nar lepshhi nauzhi prefti, ji zhefki kolovrat vfvo-jiti in druge v novizah po iménu pohvaliti. **) — Gofpod Weidlich, rojen Zheh lépo tanzhizo prede in pové, de na dan funt in fhe vezh povéfmi fprede. Lepo ga je bilo pogledati, ki je s eno roko predel v drugi pa knige dershál in bral. Vefela mifel me je obfhla: „Kaj velja! nafhe hzherke snajo v krat-kim tudi nar lepshhi tanzhizo nam sa frajze prefti, sraven tega pa novize brati!“

Le perganzajmo jih h uku! vse je mogožhe sgoditi fe.

Peter Mufy, uzhitel.

*) Kar Zhehi in Zhehinje snajo, fe bodo vunder tudi Slo-venke navadile! Šaj ni zopernija — dobizhek pa je v ref-nizi prav velik! Smiraj bolj fe Krajnize tega priprižhajo in s vefeljem osnanimo, de fe she prav veliko zhefkih kolovra-tov pri naf verti.

**) Prav lepa obljudba, pa fhe lépfhi darilo! take ne najdemo kjer bi bilo. Tazih uzhitelov, ko je gofp. P. Mufy, she-ljimo prav pogoftama imeti, ktéri ne trobi fvojim uzhenzam vfevkosi is Abezednika kaj; ampak jih tudi drusih koriftnih rezhi uzhi in ne samo fvojim uzhenzam, temuzh tudi od-rasheni mladofci v mnogih rezheh pamet jafni. Hvala, prav velika hvala naj pridnimu uzhitelu od vfh krajev naproti doni! —

Vrednistvo.

Kako Zefar kmetijftvo zhafti.

(Prava pergodba.)

Ko se je Eftrajfki Zefar Joshef II. o veliki-mu Šerpanu léta 1769 v Prajfe na Šhlesáfko pelal, obifkati Prajfovfkiga kralja Fridrika II., ki je bil ravno tazhaf v vefélotabori per oglédu fvoje vojfkine armade, kar se mu of pri kozhiji, v ktéri se po veliki zefci med Brinam in Oljmi-zam na Marfkim péle, bliso Kaufniza 19. ve-liku Šerpana ftare. Blagi Šamoblaftnik te negodne nefrezhe ne fvefti fi, in preftrafhiti fe, fhine rozh-no is kozhije.

Anton Trenka, kmetovavz is Šlavikovza, je lih ondi bliso zefte sa osimnino njivo prafhil. Švitli Zefar viditi ga, fe k njemu fpufti, ter mu pravi: „Pufti me namefti febe sa drevó der-shati, bofh vidil, de fim mu kof prav rav-nati ga!“ — ter je s edinimi rokami zelo brasdo kakor je njiva dolga isoral. Nafh dragi orážh Trenka jo pa korazhi sraven fvojih kljus, ktére vef prepaden vfevkosi besá, in nad njimi krizhi. In debelo gleda mnoshizo salih gofpodov s slatimi svesdami na perfh, ki jih je bil zel tróp krog nje-ga, in ktérih nar imenitnihhi sa drevó derfhí, in ne vé, kaj mu je pozheti, klobuk zhes sativnik derfhé, in premifhluje sam per febi, ali bi fe od-kril, ali pa pokrill, ter se plafhen vfevkosi sa ufhe-fam prafka. Kar imajo tudi nafhi Šlovenzi v na-vadi, ki kakfhniga gofpoda frezhajo, ali poprafha-jo in poprofhjo kaj. *)

Kako se je pa Trenka savsel, ki je flifhal, de je gofpod, ki je namefti njega oral, njegov Zefar bil. In kmali fe je ta pergodba rasvedila, fhla je, ko bi trefhil, od uft do uft po zeli Marfki desheli.

Blagi knes Venzel Lihtenftajnfki, gofpod in vlafnik v temu kraju, je bil tega flifhati neis-rezheno sadovoljen in vefel, ter poftavi v fpomin prave hvaleshnofti Zefarfkimu orazhu prefvitlimu Zefarju Joshefu II. vezhno snaminje 19. veliziga Šerpana 1770. lih sa oblétnizo ftorjene pergodbe, na ravno tifti njivi, kjer je Zefar Joshef II. oral, in velji na snaminje ob kratkim vfiga napifati, zhe-far fe je na Trenkovi njivi godilo. Ta napif je bil tréh jesikov, in fe tako le glafi:

„Zefarju Joshefu II. preflavimu Šinu Franzovimu in Marije Teresije, ktéri je 19 dan velikiga Šerpana 1769, de bi obert-noft naródoj, pridnoft kmetovavzov v ob-zhinfki drushbi vnel, in oshivil, lih na te-mu meftu drevó vladal.“ (Joshef is kamna is-fekan sa delovzam kakor orazh ftoji.) Tudi Šlavi-kojka foféfkka je fvojimu Ozhetu, prefvitlimu Zefarju Joshefu snaminje (vfoki kamniten fteber) pofta-vila v vedni fpomin, ki je na polji oral.

Potém pa, ki fe fi fzhafama she obedve sna-minji proti rafipu nagibale, fklenejo Marfki de-shelfki shlahtniki pod deshelfkim oblaftnikom grofam I. Ditrihftajnfkim drugo na ravno tiftim meftu is shiviga kamna fosidati, in kmali je ftal prav lep defet zhevljev vfok fteber s latinfkim napifam, ki fhe dan danafhen ftoji.

Drevó pa, s kterim je Zefar Joshef II. oral je Marfko dershavno ftalifhe v Brin perpelálo,

*) Lepo bi bilo, de bi nafhi kmetje to navado popuftili. Šaj vi-dijo, de fe tudi meftniki pred tiftim popolnoma odkrijejo, ktériga pofehno fpofhtujejo. Vlak ptujiz, ki ne posna take kmetovfke fhege, bi pazh lahko menil, de fe savoljo kaj drusiga po glavi prafka, in gotovo bo dalje od njega ftop-il, de bi od njega kaj ne nalesil. Vrednistvo.

in v vezhni fpomin kakor slato hranila v tajifti hihi, ki se vladarji sa prid deshele sbirajo. Drevo je ravno tako, kakorfhniga je presvitli Zefar v Trenkovik rokah dobil, fhthorafto in prav neslošno. She okovanih nima kolefiz, famo pestizi imate shelesne oklepe. Štoji na prav lepimu is marmora vfekanimu fhéft zhevljev vifokimu podnushju s latinfkim napifam.

Danecki.

Sméf.

(Čudno rešenje ali izbavljenje.) V rusovskih pismih najde se sledeča prigodba, od ktere terdijo, de bi se bla leta 1530 resnično zgodila: Neki kmet, ki je vdaljni rusovskih gojzidih stanoval, odide zjutrej zgodej v dobrovo, de bi medu iz šupljiviga ali votliga drevja nabral, ker je v tistih krajih še zdaj, kakor tudi v lepih Poljskih deželah, veliko dovjih čbel, ktere k velikimu pridu ondašnjih stanovavcov mnogo medu in voska nanosijo. Ko ta kmet ali seljan na, od bčel zapušeno drevo spleza, de bi iz globokih rup ali šupelj stebła med skopal, počl pod njegovimi nogami trohljivo drevo; on pade, in se do vrata v med pogrezne. Z velikim trudam in napenjenjem je pa vender roke iz medu zlekel, in upehan zaspal.

Brez dvomenja bi bil tam poginil, ker te gojzde redko kdo obiše, če bi ga ne bla resnično čudna prigodba rešila. Ze sta dva dneva prešla, kar je v medu ležal, kar se na enkrat medved perkaže. Ki je med obvohal, je splezal na drevó, in znišel v votlo steblo, de bi svójemu medvedovskimu téku ali poželenju zadovoljil; ali kako se ne vplaši, ki se strašna čbelina (kmetova) glava z medu pokaže. Medved oplášen se oberne, de bi pobegnul, kmet ga pa z celo močjo za zadnjo taco zagrabi, in jo tako čversto z obema rokama derži, kolikor mu je le mogoče. Medved v naj veči stiski, napne vse svoje žile, potegne z celo močjo, de bi se tega neznaniga brémena znebil, in zleče tako kmeta srečno z njegove sladke sužnosti na drevo, dokler se poslednič oba doli ne prekucneta. Od svóje teže rešen medved se zdaj mermrajoč spusti v beg, kmet pa, de si ravno vpehan zdrav perpiha domú, k velikimu veselju žene in otrok, kateri se ne nadjaajo, ga še kdaj živiga viditi.

Osnanilo bukev.

Mali besednják, flovénfkiga in némfhkiga jesika (Kleines Wörterbuch der flowenischen und deutschen Sprache). Šofébnó sa Šlovenze, kateri se hozhejo némfhkiga jesika uzhití. Drugi natif. V Ljubljani, natifnil Joshef Blasnik. 1843.

She sdavnej fo maliga besednjáka sheleli, in po njemu vfevkosi poprafhovali tifti, ki fo se jeli némfhkiga jesika uzhití. S besednjákam fo jim dopolnili shelje zhaftitljivi vodja némfhkih fhól gofp. J. Šhlaker. Tiftimu, kateri se hozhe némfhkiga uzhití, ga perporozhimo, is kteriga se svuriti sna, kako se flovénfka beséda po némfhko, ali pa kako se némfhka po flovénfko glafi. Ravno sato je ta besednják v dva déla rasdeljen: prvi je flovénfko-némfhki dél — in drugi pa némfhko-flovénfki.

Beséde, ki jih v navadnimu shivljenju potrebujemo, bo vezhidel v njemu najdel. Tiftimu pa, kateri she ne posna naredbe nekiga besednjáka, re-

zhemo, de fo vse besede po Abezednikovimu redu sverftene, in de se le perva zherka beséde imá, fe tudi zela beséda urno najde, ktera se ifhe. Korift teh bukev fe pa tudi po hitri prodaji rasfodi; sakaj bilo jih je v létu 1834 natifnjenih 2000, in pretezfhéno léto fo she vse pofhlé; ravno sato jih je bilo sopet 2000 drugiga natifa omiffliti treba. Ta besednják pa perporozhimo pofébnó vfm mladim Šlovenzam, ktéri fe s Némzi pezhajo kaj, in ktéri fe némfhko brati, pifati in govoriti uzhití hozhejo. Škorej vfaki dan fmo s Némzi v taki mnogoteri svesi, de vfevkosi némfhki jesik potrebujemo, in gotovo vezhkrat k pridú nam je, de némfhko snamo. De je pa némfhko snati tudi kmetovavzam potrebno, tega miflim mi ne bo pazh nihzhe overgel, kateri fe je she is nafhíh noviz preprizhal, de snajo tudi Némzi fhe kaj vezh, kakor hrufhke pezh.

Imenovani besednják fe prodaja v knjigoprodajavnizi shlahtniga J. Klajnmajerja v Ljubljani po 36 krajzerjev. Miflimo, de fe tudi v Gradzu, Zelovzu, Gorizi, Terftu in v Zelji dobiva.

Nasnanje.

Travne in vertne femena fvojiga pridelka fo per meni v Ljubljani poleg zefarfkgiga mofta Nr. 10 na prodaj: pahovke (französisch Raigras) funt po 20 krajzerjev in mazhjiga répa (Thimothäusgras) funt po 30 krajzerjev. Tudi imam nekoliko odráshenih murv s vifokim débłam in shlahtnim perjam po 15 krajzerjev — ter vezh fto fhteri-letnih lepíh in sdra vih murvinih drevzov, vfaziga po 4 krajzerje v prodaj.

Dr. Orel.

Prislovice

Štajerskih Slovincov.

34. Ta čaka, kó grešnik na pokoro. 35. Tukej je hudič mlade mel. 36. Gder niga, tam volk ne vzeme. 37. Ta si je vuš za kolér spustil, ktera bo ga jéla, dokler bo živ. 38. Timu je raka v nadra djál. 39. Ugradnik je ukradnik. 40. Tam Nemeec Slovenci preje, gder se kača na ledi greje. 41. To bo ti povernil, kda vrabel proso. 42. Bob v steno meče. 43. Odprédi se sladi, odzadi pa z plotnicój stojí. 44. 'Z betva vóz. 45. Tebe se tolko bojím, kó žaba dežja. 46. Oná sta si, kó dva persta. 47. Vsak' je sebi najrajši. 48. Vsaki ima perste k sebi obernjene. 49. Obá v en róg trobita.

A. Kreml.

Snajdba vganjke v poprejshnim listu je:

K e r t.

Shitni kup.	U Ljubljani		U Krajnju	
	20. Šufhza.		18. Šufhza.	
	fl.	kr.	fl.	kr.
1 mernik Pphenize domazhe	1	15	1	31
1 „ „ banafhke	1	25	1	32
1 „ Turfhize . . .	1	2	1	6
1 „ Sorfhize . . .	1	6	1	10
1 „ Ershi . . .	—	59	1	4
1 „ Jezhmena . . .	—	53	1	2
1 „ Profa . . .	1	—	1	3
1 „ Ajde . . .	—	54	1	5
1 „ Ovfa . . .	—	36	—	40

V Ljubljani. Natifnil in saloshil Joshef Blasnik.